

Triangulacja metod i danych w badaniach ilościowych

dr hab. Sławomir Trusz, prof. AWSB

Łączenie metod i rodzajów danych w tym samym badaniu

- Korzystanie z triangulacji: długa tradycja badawcza

Przykłady:

(1) Lata 50-te XX w. **Badania R. Cattella dotyczące struktury osobowości**

Założenie: Jeśli przedmiot badania ten sam (struktura osobowości), to analizy różnych typów danych powinny dawać podobne rezultaty.

Typy danych:

- *L (life) – obserwacje zachowania
- *Q (questionnaire) – kwestionariuszowe
- *T (test) – z eksperymentów

Wynik:

12 czynników (L, Q, T) + 4 specyficzne Q1-Q4.

Łączenie metod i rodzajów danych w tym samym badaniu

Grupa (wybrane)	Cechy (steny)	Interpretacja
Biznesmeni	A+ (7.8)	Serdeczność
Policjanci	I- (3.4)	Mała wrażliwość uczuciowa
Nauczyciele	A+ (7.8)	Serdeczność
Socjopaci	C- (3.1) Q4+ (7.9)	Niska odporność emocjonalna Wysokie napięcie psychiczne

Łączenie metod i rodzajów danych w tym samym badaniu

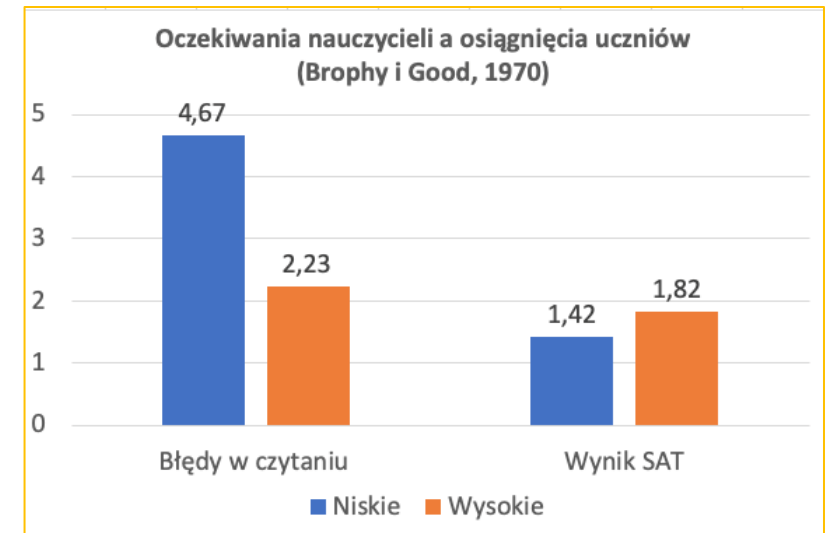
(2) Badania z zakresu psychologii edukacji (**Thomas i Good, 1970**). Przekaz zróżnicowanych oczekiwań nauczycieli a osiągnięcia uczniów w klasie szkolnej

1. Kwestionariuszowy pomiar oczekiwań
2. Obserwacja zachowania nauczycieli wobec uczniów z grupy wysokich vs. niskich oczekiwań:

- * uczniowie zgłaszają się do odpowiedzi,
- * uczniowie są proszeni o wypowiedź,
- * uczniowie inicjują interakcję z nauczycielem
- * nauczyciel krytykuje zachowania uczniów itp.

4. Ocena osiągnięć uczniów:

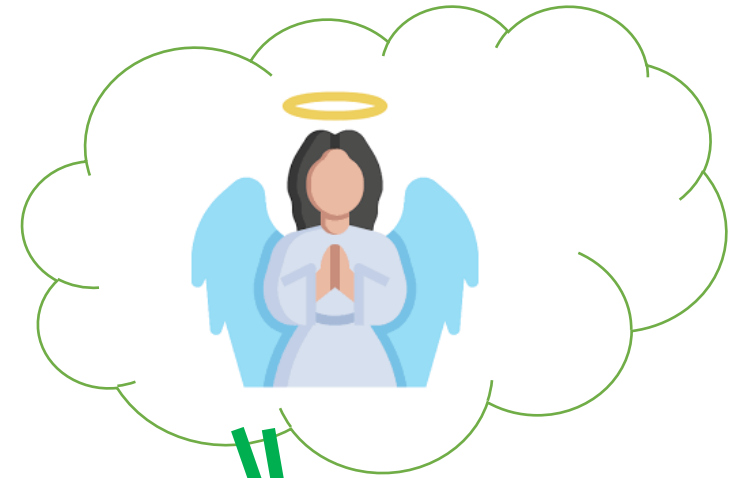
- * błędy podczas czytania
- * wynik SAT.

Dlaczego triangulacja?

Zasada dominacji przedmiotu badania nad metodą:

- *Jeśli interesuje cię możliwe do zaobserwowania zachowanie – to je obserwuj
- *Jeśli interesują cię cechy nieobserwowalne – to o nie pytaj
- *jeśli interesują cię osiągnięcia – to je testuj.

Po co triangulacja?

(1) Dbłość o jakość danych ilościowych i wniosków

Wysoka jakość => **rzetelność** + **trafność** (**precyzja** + **sensowność**)

Założenie: jeśli badamy ten sam „obiekt” np. gadatliwość Piotra, to niezależnie od tego, czy Piotr obserwowany w różnych kontekstach, czy szacowany kwestionariuszowo – wyniki skorelowane.

(2) Inne sposoby analizy jakości w badaniach ilościowych

Ocena błędu pomiaru

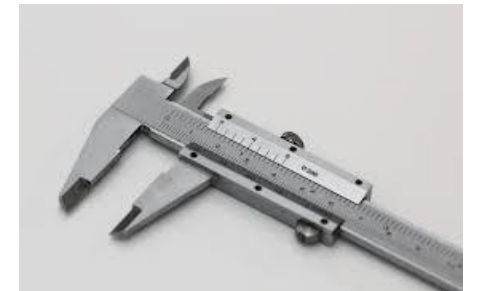
Wiemy na ile się mylimy i możemy wyznaczyć przedział, w którym znajduje się wynik prawdziwy.

Przykład:

*mierząc gadatliwość na skali od 1 do 5

*znając wynik Piotra = 3 i błąd = 0,5

Możemy powiedzieć, że wynik prawdziwy: (2,5 – 3,5). Zatem **im mniejszy błąd, tym precyzyjniejsze (sensowniejsze) oszacowania.**

Źródła

- Brophy, J. E., i Good, T. L. (1970). Teachers' communication of differential expectations for children's classroom performance: Some behavioral data. *Journal of Educational Psychology*, 61, 365-374.
- Magnusson, D. i Torestad, B. (1993). A holistic view of personality: A model revisited. *Annual Review of Psychology*, 44, 427-452.
- Pervin, J. (2002). *Psychologia osobowości*. Gdańsk: GWP.
- Trusz, S. (2020). Czy badacze jakościowi wiedzą co widzą, a osoby badane wiedzą co mówią? O jakości danych jakościowych. *Studia Edukacyjne*, 56, 199–219.